

DIO VAN DE PAVOORDT

HAARLEM 9 APRIL 1919 - SCHIEDAM 29 AUGUSTUS 1998

DOOR J.A.M. SCHOENMAECKERS

Op 29 augustus 1998 overleed drs. Dionisius Cornelis Petrus van de Pavoordt, voor vrienden en kennissen beter bekend als Dio. Ofschoon hij geen Rotterdammer van geboorte was, kan Dio niettemin gerangschikt worden onder de karakteristieke Rotterdammers, niet alleen omdat hij in deze stad zijn vrouw leerde kennen, een geboren en getogen Rotterdamse, maar vooral door zijn gedreven en onvermoeibare energie voor zijn woonstad, hetgeen zal blijken uit zijn levensverhaal.

Dio werd op 9 april 1919 in Haarlem geboren. Na zijn middelbare schooltijd studeerde hij economie aan de Gemeente Universiteit te Amsterdam. Hij werd lid en daarna praeses van de R.K. Studentenvereniging Sanctus Thomas Aquinas en lid van het dispuut ARES. Tijdens de oorlog moest hij, daar hij weigerde de vereiste loyaliteitsverklaring jegens de bezetter te ondertekenen, onderduiken in Limburg.

Aan het einde van zijn studietijd ontmoette hij Rudi Vroom, die hem erop attent maakte dat in de Rotterdamse vestiging van Vroom & Dreesmann een econoom werd gezocht voor het vervullen van een staffunctie. Zo werd hij in 1946 benoemd tot directie-secretaris bij Vroom & Dreesmann Rotterdam NV waar de wederopbouw van de tijdens het bombardement in mei 1940 verwoeste warenhuizen alle aandacht opeiste. In 1950 trouwde Dio met Betty Vinke, de dochter van de directeur, uit welk huwelijk vier zonen geboren werden. Met haar deelde hij 48 jaar lief en leed.

Direct na de bevrijding lagen de plannen klaar voor een groot warenhuis op de vooroorlogse locatie: het brede gedeelte van de Binnenweg en de nieuwe Karel Doormanstraat. Onder sterke drang van het gemeentebestuur en de Kamer van Koophandel werd tenslotte gekozen voor de plek op de hoek van de Hoogstraat en het eveneens nieuwe Beursplein aan de oostzijde van de Coolsingel. Voor de westzijde waren er vele plannen, maar voor de troosteloze en eindeloze vlakte tussen Beurs en het Oostplein ontbrak het aan ieder initiatief.

Met veel inzet werd door Vroom & Dreesmann in enkele jaren een up to date groot warenhuis gerealiseerd: 'het modernste warenhuis van Europa'. Een plechtanker aan de oostzijde van de Coolsingel en een beslissende aanzet bij de wederopbouw van het oude hart van Rotterdam. Met zijn ondersteuning van de toenmalige directie, Henk Vinke en Willem Vroom, heeft Dio bij die realisatie een grote rol gespeeld. Het heeft hem gegrepen en tot een Rotterdammer gemaakt.

Na zijn benoeming tot adjunct-directeur in 1953 werd hij in 1960 directeur van de Rotterdamse vennootschap en trad hij in 1964 toe tot het bestuur van de coöperatie waarin alle vennootschappen van Vroom & Dreesmann samenwerkten.

Dio zijn interesse in het wel en wee van het zich herstellende Rotterdam was groot. Zo gaf hij in 1967 aan de Rotterdamse hoogleraar in de sociale psychologie, prof. dr. R. Wentholt, opdracht tot een studie naar 'De essentie van het ruimtelijk functioneren van een binnenstad'. Deze essentie blijkt uit het volgend citaat uit het voorwoord van het boek, getiteld *De binnenstadsbeleving en Rotterdam*, dat in juni 1968 verscheen:

'Het initiatief voor het verrichten van de studie waar dit boek de neerslag van vormt, komt van drs. D.C.P. van de Pavoordt, directeur van Vroom & Dreesmann Rotterdam. Ter gelegenheid van de viering van het 75-jarig bestaan van de firma in Rotterdam: een geschenk aan de stad in de vorm van een studie over de problemen van de herbouwde binnenstad. Ik beschouw het feit dat juist aan zo'n geschenk over een dergelijk onderwerp werd gedacht, als misschien wel typerend voor de Rotterdamse geest, die mij buitengewoon boeit. Rotterdam lijkt het vermogen te bezitten om zijn inwoners, ook zijn import-Rotterdamers, een categorie waartoe ook ik behoor, voor zijn taken in te zetten en te begeesteren. Aan de ene kant valt op een grote realiteitszin, het onder ogen durven zien van de problemen van een stad; aan de andere kant een bezieling, een drang om nooit bij de pakken neer te zitten, om aan de stadsproblemen te werken, om probleemgericht naar oplossingen te helpen zoeken'. Aldus prof. Wentholt. Bedoeld als een geschenk aan de stad is het boek tot op heden een bron van informatie en inspiratie voor menig stedenbouwkundige.

Uiteindelijk werd met de realisatie in 1997 van de 'Koopgoot' de verbinding tussen de winkelconcentraties aan de oost- en westzijde van de Coolsingel tot stand gebracht. Met het behoud van de verkeersfunctie van de Coolsingel en daarmee van de bereikbaar-

31. Drs. D.C.P. van de Pavoordt (m) met burgemeester W. Thomassen (r) en prof. dr. R. Wentholt (l) bij de aanbieding van het boek 'De binnenstadsbeleving en Rotterdam', 25 november 1968. Foto Henk Hartog.

heid van de binnenstad heeft Dio uiteindelijk de verwezenlijking van het stadshart, een van Wentholt's idealen, mogen meemaken. Hierop was hij terecht trots.

Een ander hoogtepunt vormde het slaan van de eerste paal door de burgemeester van Vlaardingen voor een hypermodern en naar de eisen van die tijd ingericht winkelpand. In de totstandkoming hiervan heeft Dio een belangrijke rol gespeeld. Vervolgens werden plannen gemaakt het bedrijf gelegen aan de Pleinweg in Rotterdam-Zuid te verplaatsen en in 1972 werd de nieuwbouw Zuidplein geopend.

Met de omvorming van Vroom & Dreesmann in 1974 tot een centraal geleide onderneming trad Dio toe tot de directie van Vroom & Dreesmann Nederland met het hoofdkantoor te Amsterdam. Niettemin bleef hij met zijn gezin in Rotterdam wonen, verknocht als hij inmiddels was geworden aan deze stad.

Van 1960 tot 1972 was hij een dynamisch bestuurslid van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Rotterdam waar hij het

grootwinkelbedrijf vertegenwoordigde. Een van de belangrijkste thema's in de vergaderingen van de Kamer door al die jaren heen was de bereikbaarheid van de binnenstad. Ook voor de VVV te Rotterdam heeft hij zich van 1968 tot 1973 als bestuurslid verdienstelijk gemaakt. Bij zijn afscheid kreeg hij de legpenning van die vereniging.

In 1983 nam hij afscheid van zijn werkzame leven en beëindigde hij een spraakmakende en indrukwekkende loopbaan bij het sterk gegroeide en gediversificeerde Vroom & Dreesmann Nederland. Gedurende de Rotterdamse periode heeft hij mede door zijn vaak daadkrachtige handelwijze en onvermoeibare energie een bijdrage geleverd aan de wederopbouw van de stad Rotterdam.

Niet alleen de onderneming waarvoor hij jarenlang zijn beste krachten heeft ingezet, ook tal van maatschappelijke organisaties hebben profijt gehad van Dio's grote inzet. Vanaf 1964 was hij onder andere voorzitter van de Kring Rotterdam van het Hollands Christelijk Werkgevers Verbond. Door de fusie tussen de katholieke en protestants-christelijke werkgeversorganisaties in 1970 ontstond het Nederlands Christelijk Werkgeversverbond (NCW). Op dat tijdstip trad hij aan als penningmeester. Gedurende acht jaar heeft hij de verantwoordelijkheid voor het financiële beheer van het NCW gedragen. Daarnaast gaf hij als lid van het presidium mede leiding aan de verdere ontwikkeling van het Verbond. Zo heeft hij op zijn manier een belangrijke bijdrage geleverd aan de groei en bloei van het NCW in die periode.

In 1956 werd het bisdom Rotterdam afgesplitst van het bisdom Haarlem en als eerste bisschop werd mgr. M. A. Jansen benoemd. Op aandringen van de bisschop van Haarlem bleef het seminarie Warmond bij het bisdom Haarlem en in 1958 werd in Noordwijkerhout het seminarie Leeuwenhorst voor het bisdom Rotterdam opgericht. In die tijd werd Dio door mgr. Jansen benaderd voor een advies met betrekking tot de inrichting. Door de afname van de toestroom van het aantal kandidaten voor het priesterschap bleek dat het seminarie niet langer voldoende bezetting had en te groot was van opzet. Eind jaren zestig werd het seminarie omgevormd tot congrescentrum Leeuwenhorst.

Van de aanvang af heeft Dio vicaris-generaal mgr. A. Schaaper geadviseerd in de financiële zaken van het bisdom en de kerkenbouw. Als lid van de Raad voor Economische Aangelegenheden heeft hij samengewerkt met de bisschoppen mgr. M.A. Jansen,

mgr. A. Simonis en mgr. Ph. Bär. Nadien, bij de oprichting van Leeuwenhorst Congres Centrum BV, was hij bij de financiële structuur van die organisatie nauw betrokken. Namens de aandeelhouder, het bisdom Rotterdam, was hij eerst gevolmachtigde en later commissaris.

De huidige directie kenschetste Dio 'als een scherpe vragensteller met speciale expertise op het gebied van marketing en personeelsbeleid. Zijn op het oog wat afstandelijke houding was vaak schijn. Hij bleek een warme belangstelling te hebben voor de maatschappelijke problemen waarmee je als bestuur te maken had. Zijn droge humor en brede maatschappelijke, religieuze en culturele kennis, maakten diners en lunches na afloop van vergaderingen tot een uiterst ontspannen geheel, zeker na moeilijke vergaderingen.' Wat hun vooral opviel, was zijn eigentijdse kritische visie op de dogma's van de Rooms-Katholieke Kerk. Het drinken van een goed glas wijn met zijn goede vriend mgr. Bär en het filosoferen over de hedendaagse kerk waren hoogtepunten voor hem.

Eind 1989 verkocht het bisdom het congrescentrum. De onderhandelingen werden voornamelijk gevoerd door twee commissarissen, waaronder Dio. De verkoop leverde voor het bisdom een belangrijk batig saldo op. Na de verkoop trad Dio af als commissaris. Hij bleef echter bij het wel en wee van Leeuwenhorst betrokken. De jaarlijkse lunch met de directie was een hoogtepunt voor hem. Zo was hij kort voor zijn overlijden nog op bezoek bij Leeuwenhorst.

Voor de vele verdiensten voor het bisdom werd hij benoemd tot ridder in de orde van de H. Gregorius de Grote en nadien bevorderd tot commandeur.

In 1978 werd hij benoemd tot lid van de Raad van Toezicht van het Sint Franciscus Gasthuis te Rotterdam, welke functie hij vervulde totdat de leeftijdsgrens van 70 jaar bereikt werd. Centraal in die periode stond de discussie over een aantal ethische levensvraagstukken.

Daarnaast is Dio gedurende zes jaar na zijn pensionering voorzitter geweest van de Commissie Financiering en lid van het Algemeen Bestuur van de Radboudstichting, het wetenschappelijk onderwijsfonds, welke stichting namens het Nederlands Rooms-Katholiek Kerkgenootschap bijzondere leerstoelen aan de universiteiten verzorgt.

In het warenhuis waren de zaterdagen hoogtepunten. Zoals hij vaak grappenderwijs opmerkte: 'Ik ben winkelier, dus is zaterdag mijn beste dag'. Mede daardoor en door zijn drukke en intensieve werkzame leven heeft Dio weinig hobbies kunnen ontwikkelen. Toen Dio de leeftijd bereikte dat een mens zijn bestuurlijke functies neerlegt, viel hij in een leegte. Hij las veel. Dit gaf hem geen voldoening en hij ging colleges lopen op filosofisch gebied en zoals hij opmerkte huiswerk maken om aldus meer inhoud te geven aan zijn leven.

Een van zijn weinige hobbies was het golfspel maar vooral het kegelen met zijn vrienden in DIG (Duim In 't Gat), een club die voortgekomen is uit de Katholieke Jonge Werkgevers. Hij was van het begin af een trouwe kegelaar, maar een slechte gooier. Daar maalde hij echter niet om. Het was voor hem een afreageren van de spanningen, doch bovenal het samenzijn met zijn vrienden. Gedurende 45 jaar heeft deze club hem veel genoeg bezorgd.

In de organisatie van wat dan ook speelde Dio vaak een belangrijke rol en zoals hij uitdrukkelijk wenste steeds op de achtergrond. Als hij een woord van waardering ontving voor zijn activiteiten was zijn stereotype antwoord: 'Het is gegaan zoals het gaan moest'. Velen die Dio gekend hebben, waardeerden hem niet alleen vanwege zijn zakelijk inzicht, maar ook vanwege zijn toewijding, gedrevenheid en zijn warme betrokkenheid bij het wel en wee van de mensen met wie hij samenwerkte.

De aandoening die Dio begin augustus 1998 trof, kwam voor een ieder, hemzelf vooral, als een volslagen verrassing. Zijn heengaan nauwelijks een maand later betekende een groot verlies, maar om bij de woorden van Dio te blijven: 'Het is gegaan zoals het gaan moest'.

Mevrouw E.B.Y. van de Pavoordt-Vinke, haar gezin en zijn vrienden hebben het mogelijk gemaakt deze levensbeschrijving samen te stellen. Het is opgetekend als hommage aan een waarlijk groot en goed mens. Hij had dit eerbetoon niet gewild, maar wij hebben het toch gedaan: voor hem een geestelijk standbeeld op te richten, welk hierbij is onthuld.